

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. rugsėjo 6 d.*

Byloje C-163/10

dėl *Tribunale di Isernia* (Italija) 2010 m. kovo 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. balandžio 2 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

Aldo Patriciello

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot ir J.-J. Kasel, teisėjai G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Malenovský, A. Ó Caoimh (pranešėjas), C. Toader ir M. Safjan,

generalinis advokatas N. Jääskinen,
posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. vasario 15 d. posėdžiui,

* Processo kalba: italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- A. Patriciello, atstovaujamo *avvocati* G. Ranaldi ir G. Scalese bei *assistente* S. Fortunato,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* M. Russo,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos K. Georgiadis bei M. Germani ir G. Papagianni,
- Europos Parlamento, atstovaujamo H. Krück, A. Caiola ir N. Lorenz,
- Europos Komisijos, atstovaujamos I. Martínez del Peral ir C. Zadra,

susipažinęs su 2011 m. birželio 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėto prie ES, ESV ir EAEB sutarčių (toliau – Protokolas), 8 straipsnio išaiškinimo.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą, iškeltą prieš Europos Parlamento narį A. Patriciello už melagingą įskundimą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

- 3 Protokolo 8 straipsnyje nustatyta:

„Europos Parlamento nariai negali būti apklausiami, sulaikomi ar traukiami atsakomybėn dėl einant pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo.“

- 4 Protokolo 9 straipsnyje numatyta:

„Europos Parlamento nariai sesijų metu naudojami:

- a) savo valstybės teritorijoje – imunitetais, kurie toje valstybėje yra suteikiami parlamento nariams;

<...>“

5 Protokolo 18 straipsnyje teigiama:

„Taikydamos šį Protokolą, Sąjungos institucijos bendradarbiauja su atitinkamomis suinteresuotų valstybių narių valdžios institucijomis.“

6 Europos Parlamento vidaus darbo tvarkos taisyklių (OL L 44, 2005, p. 1; toliau – Darbo tvarkos taisyklės) 6 straipsnis „Imuniteto atšaukimas“ suformuluotas taip:

„1. Parlamentas, vykdydamas savo įgaliojimus, susijusius su privilegijomis ir imunitetais, pirmiausia siekia išlikti vientisa demokratiška teisės aktų leidybos asamblėja ir užtikrinti Parlamento narių nepriklausomumą einant savo pareigas.

<...>

3. Kiekvienas Parlamento nario ar buvusio Parlamento nario Pirmininkui atsiųstas prašymas ginti imunitetą ir privilegijas yra paskelbiamas plenarinio posėdžio metu ir perduodamas atsakingam komitetui.

<...>“

7 Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnio, kuriame įtvirtintos su Europos Parlamento narių imunitetu susijusių procedūrų taisyklės, 2, 6 ir 7 dalyse numatyta:

„2. Komitetas pateikia pasiūlymą dėl sprendimo, kuriuo tik rekomenduojama patenkinti ar atmesti prašymą atšaukti imunitetą ar prašymą ginti imunitetą ir privilegijas.

<...>

6. Prašymo ginti privilegijas ir imunitetą atveju komitetas nustato, ar susidariusios aplinkybės yra administracinio pobūdžio ar kitokie Europos Parlamento narių, vykstančių į posėdžių vietą ir iš jos, laisvą judėjimą ribojantys suvaržymai, ar su nuomonės pareiškimu ar balsavimu vykdamą įgaliojimus susiję apribojimai, ar aplinkybės gali būti priskirtos Protokolo <...> [9] straipsnyje numatytiems atvejams, nepriklausantiems nacionalinės teisės sričiai, ir pateikia atitinkamai institucijai pasiūlymą padaryti reikiamas išvadas.

7. Komitetas gali pateikti pagrįstą nuomonę dėl šios institucijos kompetencijos ir dėl prašymo priimtumo, bet jokiais atvejais neišsako nuomonės dėl Parlamento nario kaltumo ar nekaltumo ir dėl to, ar nuomonės ir veiksmai, kuriais jis yra kaltinamas, užtraukia jam baudžiamąją atsakomybę, net jei nagrinėdamas prašymą komitetas galėjo išsamiai susipažinti su šia byla.“

Nacionalinės teisės aktai

8 Italijos Konstitucijos 68 straipsnio pirmoje pastraipoje skelbiama:

„Parlamento nariai negali būti patraukti atsakomybėn už einant pareigas išreikštą nuomonę ir balsavimą.“

9 2003 m. birželio 20 d. Įstatymo Nr. 140, kuriuo nustatomos Konstitucijos 68 straipsnio įgyvendinimo nuostatos bei baudžiamojo proceso nuostatos, taikytinos aukščiausias valstybines pareigas einantiems asmenims (*legge n. 140 – disposizioni per l'attuazione dell'articolo 68 della Costituzione nonché in materia di processi penali*)

nei confronti delle alte cariche dello Stato, GURI, Nr. 142, 2003 m. birželio 21 d.), 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Konstitucijos 68 straipsnio pirma pastraipa bet kuriuo atveju taikoma teikiant projektus ar pasiūlymus dėl įstatymo, pakeitimų, darbotvarkės ir rezoliucijų, pateikiant klausimus ir pasisakant asamblėjose bei kituose rūmų organuose, atiduodant balsus, atliekant bet kokią kitą parlamentinį aktą, vykdant tyrimo, paskelbimo, kritikos ir politinio įskundimo veiklą, susijusią su Parlamento nario funkcijomis, vykdomomis taip pat už Parlamento ribų.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 10 *Tribunale di Isernia* (Izernijos teismas) pradėtame baudžiamajame procese A. Patriciello kaltinamas tuo, kad klaidingai neteisėtais veiksmais apkaltino Pozzili (Italija) municipalinės policijos pareigūnę per 2007 m. rugpjūčio 1 d. įvykusį barnį netoli Neurologijos instituto ir jo gyvenamosios vietos esančioje viešojoje automobilių stovėjimo aikštelėje.
- 11 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad A. Patriciello turi atsakyti pagal Italijos baudžiamojo kodekso 368 straipsnį už melagingą įskundimą, esant sunkinančiai aplinkybei – veika padaryta pareigas einančio viešo pareigūno atžvilgiu, kaip tai suprantama pagal šio kodekso 61 straipsnio 10 dalį. Jis kaltinamas tuo, kad tvirtino, jog, surašydama protokolus keliems vairuotojams, kurių automobiliai buvo pastatyti pažeidžiant Kelių eismo kodeksą, atitinkama municipalinės policijos pareigūnė suklastojo laiko duomenis, ir taip apkaltino šią pareigūnę dokumentų klastojimu, baudžiamu pagal minėto kodekso 477 straipsnį. Be to, A. Patriciello savo kaltinimus pakartojė teisėsaugos pareigūnų akivaizdoje, atvykusių į įvykio vietą patikrinti pažeidimų, kuriais A. Patriciello apkaltino municipalinės policijos pareigūnę, tikrumo.

- 12 2009 m. gegužės 5 d. sprendimu Europos Parlamentas, išnagrinėjęs A. Patriciello pagal Darbo tvarkos taisyklių 6 straipsnio 3 dalį pateiktą prašymą, vadovaudamasis Teisės reikalų komiteto pranešimu, nusprendė ginti jo imunitetą ir privilegijas (toliau – sprendimas ginti imunitetą). Šis pranešimas buvo pagrįstas tokiais motyvais:

„Galima teigti, kad savo pareiškimais A. Patricello tiesiog pakomentavo viešus įvykius, t. y. piliečių teisę turėti lengvą prieigą prie ligoninių ir sveikatos priežiūros įstaigų paslaugų, kuri yra svarbi jo rinkėjų kasdienio gyvenimo dalis.

[A.] Patricello nesiekė asmeninės naudos ir nenorėjo įžeisti tarnybines pareigas einančio pareigūno, jis gynė savo rinkėjų interesus vykdydamas savo politinę veiklą.

Taigi tai darydamas jis ėjo savo, kaip Europos Parlamento nario, pareigas ir išreiškė savo nuomonę rinkėjams apie viešosios svarbos reikalą.

<...>

Remdamasis pirmiau aptartais aspektais ir išnagrinėjęs priežastis, dėl kurių galėtų būti ginamas arba neginamas imunitetas, Teisės reikalų komitetas rekomenduoja ginti [A.] Patriciello imunitetą.“

- 13 Tačiau sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Tribunale di Isernia* konstatuoja, kad pagal Protokolo 9 straipsnio pirmos pastraipos a punktą Europos Parlamento nariai savo valstybės teritorijoje įvykdytos veikos atžvilgiu naudojami imunitetais ir privilegijomis tokiomis pačiomis materialinėmis ir formaliosiomis sąlygomis kaip ir numatytosios vidaus teisėje. Pažymėtina, kad pagal Italijos Konstitucijos

68 straipsnį atsakomybės nebuvimo privilegija taikoma neparlamentinei veiklai, tik jeigu ji glaudžiai susijusi su Parlamento nario mandatui būdingų funkcijų ir tikslų įgyvendinimu.

- 14 Tokiomis aplinkybėmis, visiškai nevertindamas kaltinimo pagrįstumo, minėtas teismas mano, kad, remdamasis nacionaline teise, negali pritarti priežastims, dėl kurių Europos Parlamentas priėmė sprendimą ginti imunitetą. Veika, dėl kurios iškelta pagrindinė baudžiamoji byla, nesusijusi su jokių nuomonės reiškimu einant Europos Parlamento nario pareigas.
- 15 Šiuo klausimu teismas pažymi, kad, prokuroro nuomone, argumentas, jog A. Patriciello tik komentavo visiems žinomus faktus, t. y. piliečių teisę netrukdomai patekti į ligonines ir gauti sveikatos priežiūros paslaugas, neturėdamas ketinimo įžeisti viešo pareigūno, atrodo nepagrįstas. A. Patriciello, nors tai dar turi būti patikrinta, policijos akivaizdoje aiškiai apkaltino pareigūnę suklastojus oficialų dokumentą. Tokie veiksmai iš pirmo žvilgsnio neatrodo susiję su rinkėjų bendruoju interesu, todėl, net nagrinėjami ir abstrakčiai, neatrodo galintys patekti į imuniteto režimo taikymo sritį.
- 16 Vis dėlto *Tribunale di Isernia* pažymi, kad sprendimas ginti imunitetą priimtas primus ne tik Protokolo 9 straipsnio pirmos pastraipos a punktą, bet ir jo 8 straipsnį. Jis pažymi, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs: kadangi šia nuostata nedaroma jokia nuoroda į nacionalinę teisę, ja numatyto imuniteto apimtis nustatytina remiantis tik Sąjungos teise. Be to, net jeigu sprendimas ginti imunitetą yra nuomonė, nesukurianti teisiškai privalomų padarinių nacionaliniams teismams, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagal ESS 4 straipsnio 3 dalį ir Protokolo 18 straipsnį turi pareigą lojaliai bendradarbiauti su Sąjungos institucijomis (2008 m. spalio 21 d. Sprendimo *Marra*, C-200/07 ir C-201/07, Rink. p. I-7929, 26 ir 39–41 punktai).

- 17 Tokiomis aplinkybėmis *Tribunale di Isernia* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar nusikalstama veika, kuria kaltinamas A. Patriciello (apibūdinta kaltinamajame akte, dėl kurios Europos Parlamentas <...> jau priėmė sprendimą ginti imunitetą), pagal Baudžiamojo kodekso 368 straipsnį kvalifikuojama kaip melagingas įskundimas, yra nuomonės pareiškimas einant Parlamento nario pareigas, kaip tai suprantama pagal Protokolo [8] straipsnį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 18 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, Protokolo 8 ir 9 straipsniuose numatytas Europos Parlamento narių imunitetas apima dvi valstybių narių nacionalinių parlamentų nariams paprastai pripažįstamas apsaugos formas, t. y. imunitetą dėl einant parlamento nario pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo ir parlamento nario neliečiamybę, apimančią iš esmės apsaugą nuo patraukimo atsakomybėn (žr. minėto Sprendimo *Marra* 24 punktą).
- 19 Kaip matyti iš pačios pateikto klausimo formuluotės, pagrindinėje byloje svarbus tik Protokolo 8 straipsnio aiškinimas.
- 20 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kaip tai padarė Italijos vyriausybė, jog taip suformuluotu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismą patį pritaikyti Protokolo 8 straipsnį jo nagrinėjamame ginče ir nuspręsti, ar atitinkamo Europos Parlamento nario pareiškimai, dėl kurių pradėtas baudžiamasis persekiojimas pagrindinėje byloje, yra einant Parlamento nario pareigas pareikšta nuomonė ir todėl patenka į šioje nuostatoje numatyto imuniteto taikymo sritį.

- 21 Primintina, kad pagal SESV 267 straipsnį pradėtame procese Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos taikyti Sąjungos teisės normų konkrečiam atvejui. Tačiau jis gali nurodyti nacionaliniam teismui visus Sąjungos teisės aiškinimo aspektus, kurie jam galėtų būti naudingi priimant sprendimą (žr., be kita ko, 2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Feryn*, C-54/07, Rink. p. I-5187, 19 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 22 Taigi byloje, kaip nagrinėjamoji pagrindiniame procese, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar aptariamai pareiškimai patenka į Protokolo 8 straipsnyje numatyto imuniteto taikymo sritį, įvertinęs, ar šioje nuostatoje įtvirtintos materialinės šio imuniteto taikymo sąlygos įvykdytos (žr. minėto Sprendimo *Marra* 33 punktą).
- 23 Teisingumo Teismas savo ruožtu, prireikus performuluodamas jam pateiktą klausimą, turi suteikti nacionaliniam teismui visą reikiamą informaciją, kuria jis vadovautųsi atlikdamas šį vertinimą (žr., be kita ko, 2008 m. kovo 11 d. Sprendimo *Jager*, C-420/06, Rink. p. I-1315, 46 punktą ir 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Fuß*, C-243/09, Rink. p. I-9849, 39 punktą).
- 24 Iš Teisingumo Teismui pateiktos medžiagos matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo klausimu iš tikrųjų prašo patikslinti kriterijus, turinčius reikšmės nustatant, ar toks Europos Parlamento nario už Europos Parlamento ribų padarytas pareiškimas, kaip nagrinėjamasis pagrindinėje byloje, dėl kurio jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl melagingo įskundimo, yra einant Parlamento nario pareigas pareikšta nuomonė, kaip tai suprantama pagal Protokolo 8 straipsnį.
- 25 Čia reikia pažymėti, kad, kitaip nei Protokolo 9 straipsnio pirmos pastraipos a punkte numatyta Parlamento nario neliečiamybė, kuri priklauso nuo nacionalinės teisės, Protokolo 8 straipsnyje numatyto imuniteto apimtis, nesant nuorodos į nacionalinę teisę, turi būti nustatyta remiantis vien Sąjungos teise (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Marra* 26 punktą).

- 26 Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, Protokolo 8 straipsniu, kuris yra specialioji nuostata, taikoma bet kokiam teisiniam procesui, kurio atžvilgiu Europos Parlamento narys naudojasi imunitetu dėl einant Parlamento nario pareigas pareikštos nuomonės ar balsavimo, siekiama apsaugoti Europos Parlamento narių saviraiškos laisvę ir nepriklausomumą, todėl ja draudžiamas bet koks teisinis procesas dėl tokios nuomonės ar balsavimo (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Marra* 27 ir 45 punktus).
- 27 Vadinas, nesvarbu, koks imuniteto režimas numatytas nacionalinėje teisėje ar kokios joje įtvirtintos ribos, jeigu įvykdytos materialinės sąlygos pripažinti Protokolo 8 straipsnyje numatytą imunitetą, Europos Parlamentas negali atšaukti tokio imuniteto, o jurisdikciją jį taikyti turintis nacionalinis teismas privalo nutraukti prieš atitinkamą Europos Parlamento narį pradėtą procesą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Marra* 44 punktą).
- 28 Kaip nurodė visi šioje byloje pastabas pateikę suinteresuotieji asmenys, vien dėl to, kad Parlamento nario pareiškimai padaryti ne Europos Parlamente, imunitetas negali būti netaikomas.
- 29 Žinoma, Protokolo 8 straipsnis, atsižvelgiant į jo tikslą apsaugoti Europos Parlamento narių saviraiškos laisvę ir nepriklausomumą ir į jo formuluotę, kurioje aiškiai nurodoma ne tik Europos Parlamento narių pareikšta nuomonė, bet ir balsavimas, iš esmės skirtas taikyti pačiame Europos Parlamente jų padarytiems pareiškimams.
- 30 Vis dėlto neatmestina, kad tokių narių už Parlamento ribų padarytas pareiškimas gali būti einant pareigas pareikšta nuomonė, kaip tai suprantama pagal Protokolo 8 straipsnį, nes tokios nuomonės egzistavimas priklauso ne nuo vietos, kur padarytas pareiškimas, o nuo jo pobūdžio ir turinio.

- 31 Protokolo 8 straipsnis, kuriame minima Europos Parlamento narių pareikšta nuomonė, glaudžiai susijęs su saviraiškos laisve. Pažymėtina, kad saviraiškos laisvė, kaip esminis demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindas, išreiškiantis vertybes, kuriomis pagal ESS 2 straipsnį grindžiama Sąjunga, yra pagrindinė teisė, garantuojama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kuri, remiantis ESS 6 straipsnio 1 dalimi, turi tokią pačią juridinę galią kaip Sutartys, 11 straipsniu. Ši laisvė taip pat įtvirtinta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje.
- 32 Todėl reikia nuspręsti, kad sąvoka „nuomonė“, kaip ji suprantama pagal Protokolo 8 straipsnį, turi būti suprantama plačiai, kaip apimanti teiginius arba pareiškimus, kurie pagal savo turinį prilygsta subjektyvų vertinimą išreiškiantiems teiginiams.
- 33 Iš Protokolo 8 straipsnio formuluotės taip pat matyti, jog tam, kad būtų taikomas imunitetas, nuomonė turi būti pareikšta Europos Parlamento nario, „einančio [savo] pareigas“, o tai reiškia, kad turi būti ryšys tarp pareikštos nuomonės ir Parlamento nario pareigų.
- 34 Kalbant apie Europos Parlamento nario pareiškimus, dėl kurių jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas, kaip yra pagrindinėje byloje, reikia konstatuoti, kad, kaip jau matyti iš šio sprendimo 27 punkto, Protokolo 8 straipsnyje numatytas imunitetas gali galutinai užkirsti kelią nacionalinėms teisėsaugos institucijoms ir teismams įgyvendinti kiekvienam savo kompetenciją baudžiamojo persekiojimo ir sankcijų už baudžiamuosius pažeidimus skyrimo srityse, siekiant užtikrinti viešosios tvarkos laikymąsi jų teritorijoje, ir atitinkamai atimti iš šiais pareiškimais įžeistų asmenų bet kokią galimybę kreiptis į teismą, įskaitant galimybę prirėikus kreiptis į civilinį teismą dėl patirtos žalos atlyginimo.

- 35 Atsižvelgiant į šias pasekmes, reikia pripažinti, kad ryšys tarp pareikštos nuomonės ir Parlamento nario pareigų turi būti tiesioginis ir akivaizdus.
- 36 Be to, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje kaltinamo Europos Parlamento nario teiginių turinio ir aplinkybių apibūdinimą, pažymėtina, kad jie atrodo gana nutolę nuo Europos Parlamento nario pareigų, todėl sunkiai galima išvelgti tiesioginį ryšį su piliečiams rūpimu bendruoju interesu. Taigi, net jeigu tokį ryšį būtų galima įrodyti, jis neatrodytų akivaizdus.
- 37 Būtent atsižvelgdamas į šiuos svarstymus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, – o tai, kaip priminta šio sprendimo 21 ir 22 punktuose, priklauso jo išimtinai jurisdikcijai, – ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas pareiškimas gali būti laikomas nuomonės pareiškimu einant Parlamento nario pareigas ir todėl materialinės sąlygos pripažinti Protokolo 8 straipsnyje numatytą imunitetą yra įvykdytos.
- 38 Jeigu atlikęs šį vertinimą teismas konstatuotų, jog taip ir yra, jis tegalėtų padaryti atitinkamas išvadas dėl šio imuniteto ir, kaip nurodyta šio sprendimo 27 punkte, nutraukti prieš atitinkamą Europos Parlamento narį pradėtą procesą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Marra* 33 ir 44 punktus). Priešingu atveju minėtas teismas turėtų tęsti bylos nagrinėjimą, nes materialinės imuniteto sąlygos neįvykdytos.
- 39 Šiuo klausimu primintina, kad net jeigu Europos Parlamentas, gavęs atitinkamo Europos Parlamento nario prašymą, priėmė sprendimą ginti jo imunitetą, kaip yra pagrindinėje byloje, šis sprendimas, priimtas remiantis Darbo tvarkos taisyklėmis, yra tik nuomonė, nesukurianti nacionaliniams teismams jokių teisiškai privalomų padarinių, nes Protokole nėra jokios nuostatos, kurioje būtų numatyta jų pareiga perduoti Parlamentui spręsti klausimą, ar įvykdytos Protokolo 8 straipsnyje numatytos sąlygos. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, aplinkybė, jog valstybės narės teisėje,

kaip antai nagrinėjamojoje pagrindinėje byloje, yra numatyta nacionalinio parlamento nario imuniteto gynimo procedūra, leidžianti nacionaliniam parlamentui imtis veiksmų, kai nacionalinis teismas nepripažįsta tokio imuniteto, nereiškia, kad tokios pačios galios pripažįstamos Europos Parlamentui jo narių iš tos valstybės atžvilgiu, nes Protokolo 8 straipsnyje nėra aiškiai numatyta tokia kompetencija ir nedaroma nuoroda į nacionalinės teisės normas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Marra* 35–40 punktus).

40 Vadinas, priešingai, nei per teismo posėdį tvirtino kaltinamasis pagrindinėje byloje, nors Europos Parlamentas ir nacionaliniai teismai, vadovaudamiesi lojalaus bendradarbiavimo tarp Sąjungos institucijų ir nacionalinių valdžios institucijų pareiga, įtvirtinta ESS 4 straipsnio 3 dalyje ir Protokolo 18 straipsnyje, privalo bendradarbiauti, kad būtų išvengta bet kokio Protokolo nuostatų skirtingo aiškinimo ir taikymo (minėto Sprendimo *Marra* 42 punktą), vis dėlto Sąjungos teisėje nenustatyta jokia konkreči prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pareiga dėl jo sprendimų motyvavimo tuo atveju, jeigu, atsižvelgdamas į šiuo pagal SESV 267 straipsnį priimtu sprendimu pateiktą išaiškinimą, jis nuspręstų nesivadovauti Europos Parlamento pateikta nuomone, apie kurią jam buvo pranešta, dėl Protokolo 8 straipsnio taikymo pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms.

41 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Protokolo 8 straipsnis turi būti aiškinamas taip: Europos Parlamento nario už Europos Parlamento ribų padarytas pareiškimas, dėl kurio jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl melagingo įskundimo, yra einant Parlamento nario pareigas pareikšta nuomonė, patenkanti į šioje nuostatoje numatyto imuniteto taikymo sritį, tik jei šis pareiškimas prilygsta subjektyviam vertinimui, tiesiogiai ir akivaizdžiai susijusiam su tokių pareigų vykdymu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos įvykdytos pagrindinėje byloje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Protokolo dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėto prie ES, ESV ir EAEB sutarčių, 8 straipsnis turi būti aiškinamas taip: Europos Parlamento nario už Europos Parlamento ribų padarytas pareiškimas, dėl kurio jo kilmės valstybėje narėje pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl melagingo įskundimo, yra einant Parlamento nario pareigas pareikšta nuomonė, patenkanti į šioje nuostatoje numatyto imuniteto taikymo sritį, tik jei šis pareiškimas prilygsta subjektyviam vertinimui, tiesiogiai ir akivaizdžiai susijusiam su tokių pareigų vykdymu. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos įvykdytos pagrindinėje byloje.

Parašai.